

گسترش پیکارهای ترویجی کارآمد

نانسی فلاورز
راکی گویال

راکھی گویال
مترجم: نغمه زربافیان

سازمان بین‌المللی آموزش و همکاری
زنان
در راه حقوق، توسعه و صلح

Women's Learning Partnership

4343 Montgomery Avenue, Suite 201
Bethesda, MD 20814, USA

Tel: 1-301-654-2774

Fax: 1-301-654-2775

Email: wlp@learningpartnership.org

Web: www.learningpartnership.org

© 2003 Women's Learning Partnership

فهرست مطالب

مقدمه.....	2
کاربرد کتاب راهنما و فیلم	
ویدیویی.....	6
ترویج در جوامع یادگیرنده :	
چکیده مفاهیم.....	9
تمرین هائی در زمینه فعالیت های	
ترویجی کارآمد	
تمرین اول: تعریف ترویج.....	13
تمرین دوم: انجام فعالیت های	
ترویجی.....	17
تمرین سوم: مؤلفه های يك برنامه	
ترویجی.....	20
تمرین چهارم: طرح ریزی يك برنامه	
ترویجی کارآمد	
.....	51
ارزیابی کتاب راهنما و فیلم	
ویدیویی	
تمرین پنجم: ارزیابی.....	61

مقدمه

در سال 2001، سازمان بین‌المللی آموزش و همکاری زنان برای آزادی، توسعه و صلح (WLP) با همکاری انجمن دموکراتیک زنان مراکش، سازمان باثواب برای تأمین حقوق انسانی زنان در نیجریه و کمیته امور حقوقی زنان در فلسطین، کتاب در جست و جوی حق انتخاب: آموزه‌های رهبری برای زنان¹ را منتشر کرد. این کتاب به تعریف و تشریح مهارت‌های لازم برای رهبری مترقی و اصولی می‌پردازد و مبانی نظری رهبری مشارکتی را در جوامع دموکراتیک و مساوات‌گرا بررسی می‌کند.

در طی مراحل آزمایش و ارزیابی کتاب آموزه‌های رهبری برای زنان، سازمان بین‌المللی آموزش و همکاری زنان و همکاران آن متوجه نیاز به مطالب آموزشی بیشتر در سه

¹- در جست و جوی حق انتخاب: آموزه‌های رهبری برای زنان، بتزدا، مریند، سازمان بین‌المللی آموزش و همکاری زنان، 2001.

حوزه تسهیلگری، ارتباط و ترویج شدند. حتی تسهیلگران و مربیان کارآموده نیز بر این باور بودند که نیازمند دسترسی به مطالب و تمرین های بیشتری هستند تا بتوانند از مبانی نظری رهبری مشارکتی در تقویت مهارت های تسهیلگری، ارتباط و ترویج کارآتر بهره‌جوئی کنند.

در پاسخ به این نیاز، WLP سه مجموعه راهنما برای کتاب در جستجوی حق انتخاب همراه با فیلم های ویدئویی زیر تهیه کرد: «یادگیری تسهیلگری متقابل»، «ارتباط برای تغییر» و «گسترش فعالیت های ترویجی موثر».

- «یادگیری تسهیلگری متقابل» به تسهیلگران کمک می کند تا بتوانند با استفاده از راهکارهای جامع و مشارکتی، کارگاه ها را به نحو مؤثری اداره کنند. به یاری این فیلم ویدئویی تسهیلگران بهتر می توانند به گوش دادن در حین هم‌آموزی، تقسیم مسئولیت در فعالیت های اصلی، برانگیختن بحث

، استقبال از عقاید متفاوت و همکاری دستجمعی بپردازند.

- «ارتباط برای تغییر» شامل مطالبی است که به گسترش مهارت های لازم برای برقراری ارتباط های فردی و سازمانی کمک می‌کند. این ویدئو به تقویت مهارت های مناسب برای تهیه پیام های کوتاه، قاطع و گیرا برای مخاطبان خاص کمک می‌کند. در عین حال شامل برنامه‌های راهبردی ارتباطی ویژه نشر پیام از طریق کانال های مناسب محلی و انتقال آنها از طریق مصاحبه با رسانه‌ها است.

- «گسترش پیکارهای ترویجی موثر» بر تمرین های مربوط به رهبری اخلاقی و ارتباط مشارکتی پایه گذاری شده است. فعالیت های ترویجی موفقیت‌آمیز به شهروندانی که از حقوق و اختیارات لازم محروم اند این توانایی را می‌دهد که با تأثیر گذاری بر تصمیمات سیاسی مرتبط با زندگی‌شان، خود به عاملان کلیدی تغییر تبدیل شوند. این ویدئو در ضمن به

تشریح شیوه‌های تعریف فعالیت
ها و مؤلفه‌های یک برنامه
ترویجی و نحوه اجرای موفقیت‌آمیز
این گونه برنامه‌ها می
پردازد.

هر یک از این سه کتاب راهنما
و ویدیوهای مربوط به آن‌ها را
می‌توان به تنهایی یا با هم و
یا همراه با کتاب آموزه‌های رهبری
برای زنان در یک برنامه مستقل
آموزش رهبری یا به عنوان بخشی از
پروژه‌های حقوق بشر، آموزش
مسائل جنسیتی و مهارت‌سازی مورد
استفاده قرار داد. تمرین‌های این
کتاب‌های راهنما به عنوان
الگوهای یادگیری که سازگار با
نیازهای خاص گروه‌های مختلف
آموزشی باشد تهیه شده‌اند.

کاربرد کتاب راهنما و فیلم ویدیویی

این کتاب راهنما با شرحی مختصر از شالوده نظری فعالیت ترویجی موفقیت‌آمیز آغاز می‌شود. تمرین‌های آموزشی که براساس این مفاهیم طرح‌ریزی شده‌اند کوشندگان را قادر می‌سازد که به بررسی و گسترش شیوه‌های ترویجی همیارانه و فرهنگ‌مدار و همچنین سازماندهی پیکارهای ترویجی بپردازند. این کتاب راهنما با یک تمرین ارزیابی به پایان می‌رسد که به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند آموخته‌های خود را بسنجند و به نقد روند یادگیری بپردازند.

فیلم ویدیویی "گسترش پیکارهای ترویجی کارآمد"، فعالیت‌های ترویجی موفقیت‌آمیز را در اردن، مالزی، مراکش و فلسطین تصویر می‌کند. کوشندگان راهکارهای خود برای حمایت از زنان در برابر خشونت، دفاع از حقوق بشر و ارتقای حقوق شهروندی را در میان می‌گذارند. زاینه انوار،

اهل مالزي پيکار ايجاد و اجراي
يك قانون خشونت خانوادگي را
شرح مي‌دهد. امينه لمري، اهل
مراکش در مورد پيکار برای اصلاح
قوانين به منظور حمايت از زنان
در برابر خشونت‌هاي جنسي در محل
کار صحبت مي‌کند. سهر آزوني،
اهل فلسطين از تلاش‌هاي زنان براي
لغو مقرراتي مي‌گويد که آنان را
وادار به کسب اجازه از قيم مرد
پيش از تقاضاي گذرنامه مي‌کند.
عصماخدر در خصوص پيکار برای
ريشه‌کن ساختن قتل‌هاي حيثيي در
اردن سخن مي‌گويد. اين گفته‌ها
در کتاب آموزه‌هاي رهبري براي
زنان نیز ارائه شده‌اند.

ما روندهاي يادگيري زير را
توصيه مي‌کنيم:

- پيش از ملاقات با ديگر
شرکت‌کنندگان، اين کتاب را هنما
را به صورت کامل بخوانيد، فيلم
ويديوئي "گسترش پيکارهاي تروجي
کارآمد" را تماشا کنيد و در
خصوص کاربرد شيوه‌هاي مشارکتي
براي فعاليت تروجي مؤثر
بينديشيد.
- در تمرينهاي اين کتاب را هنما

شرکت کنید.

- این فیلم ویدیویی را دوباره همراه با تمرین سوم "مؤلفه‌های یک برنامه ترویجی" (در صفحه 14) تماشا کنید.

- پس از تکمیل تمرین آخر: "طراحی یک برنامه ترویجی کارآمد" - همراه گروه خود در ارزیابی شرکت کنید.

این کتاب راهنما براساس این اصل تدوین شده است که رهبری و شیوه‌های ارتباطی جامع، افقی و مبتنی بر مشارکت به ایجاد مشارکتهای ماندنی‌تر و مؤثرتر در میان افرادی کمک می‌کند که طبق بینشی مشترک از ترویج بسیج شده‌اند. این نگرش می‌تواند چه در ترویج سیاست‌های پیشرفته در محیط کار و تسهیلات اجتماعی و چه در اصلاحات قانونی برای تضمین حقوق بشر مفید واقع شود. کار کردن همیارانه رسیدن به اهداف فردی ما را تسهیل می‌کند و ما را در تحقق بینش جمعی خود در خصوص ایجاد تغییر یاری می‌دهد.

ترویج در جوامع یادگیرنده : چکیده مفاهیم²

ترویج مؤثر در جوامع یادگیرنده مستلزم تصمیم‌گیری مبتنی بر مشارکت و ارتباط ژرف میان افراد و سازمان‌هایی است که در همکاری با یکدیگر می‌کوشند تا تغییراتی مثبت براساس یک بینش مشترک بوجود آورند.

شالوده یک فعالیت ترویجی موفقیت‌آمیز، مشارکتی انعطاف‌پذیر است که در آن افراد در تصمیم‌گیریها و اجرای تصمیم‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند. میزان تأثیرگذاری و کارآیی یک پیکار به رهبرانی پای‌بند به اصول اخلاقی بستگی دارد که قدرت خویش را با اعضای گروه تقسیم می‌کنند، به گفت و گو و تبادل نظر می‌پردازند و حس

²- این بخش چکیده‌ای از عقاید مه‌ناز افخمی در مقاله "اجزای سازنده رهبری: رهبری به عنوان یادگیری شیوه‌های ارتباطی" در کتاب در جست و جوی حق انتخاب: آموزه‌های رهبری برای زنان است.

اعتماد همگان را تقویت می کنند.

- يك پيكار ترويجی کارآمد
شهروند محور است و می کوشد تا
نظر همگان را به اهمیت آن جلب
کند و تصمیم گیران را به یافتن
راه حلی برانگیزد. فعالیت های
ترويجی موفقیت آمیز با
استفاده از روندهای تصمیم گیری
مشارکتی، شفاف و پاسخگو باعث
ایجاد تغییر در سیاست ها و
برنامه های سیاسی ای می شود
که تأثیرگذار بر زندگی
افرادند.
- فرد شرکت کننده در يك فعالیت
ترويجی کارآمد دارای مشخصات
زیر است:
- باور به اهداف مشترک و دارای
بینشی بلندمدت از تغییر؛
- اعتقاد به شیوه های اخلاقی
برای رسیدن به اهداف مشترک؛
- آگاهی به اصالت و ارزش
برابر همه انسان ها؛
- مصمم به همکاری گروهی، سهم
شدن در تجربه ها و اطلاعات،
یادگیری از یکدیگر و تکیه
بر توانایی های یکدیگر؛
- اعتقاد به خلاقیت و استعداد

- و دانش قابل بهره برداری همه اعضاي گروه؛
- احترام به آراء ديگران و ضرورت مشارکت آن ها؛
- پذیرای تفاوتها و اراده برای غلبه بر پیشداوریها، تعصبها و کینه توزی ها؛
- علاقه مند یاری به ديگران؛
- اعتماد به اعضاي گروه و حساسیت نسبت به نیازهاي ديگران و آمادگی برای رعایت ارزش ها و اصول اخلاقی مشترک،
- هوادار گفت و گو؛
- ثابت قدم و کوشا در عرصه کارهاي گروهی.

هر شرکت کننده اي که در فعالیتهاي ترویجی شرکت میکند در نتیجه حاصل از تلاشهاي معطوف به آن سهم دارد. کار گروهی خود زاینده همکوشی است: هماهنگی، حس همکاری و اتحادی که يك مجموعه را بزرگتر و کارآمد تر از جمع بخشهایش میکند.

در يك جامعه یادگیرنده، دستیابی به هیچ هدفی - هر چند والا- رفتار غیراخلاقی را توجیه نمی کند.

معیار موفقیت تنها دستیابی به
اهداف نیست بلکه به شیوة این
دستیابی نیز که منعکس کننده
اصالت، صداقت و سلامت اعضای
شرکت‌کننده است بستگی دارد.
چنین ویژگی نشانگر آن است که
گروه یا جامعه دموکراتیک و
مساوات‌گراست و نه انحصار‌گرا و
خواص‌محور.

تمرین هائی در زمینه ترویج کارآمد

تمرین 1: تعریف

اهداف:

- کندوکاو در هدف و مفهوم ترویج
- دستیابی به یک تعریف مشترک از ترویج

زمان: 30 دقیقه

وسایل موردنیاز: یک صفحه کاغذ
بزرگ یا تخته سیاه، ماژیک یا گچ

یک تسهیلگر داوطلب از گروه،
جریان بحث را هدایت می‌کند. این
تسهیلگر مسئول کمک به گروه در
اجرای دستورعمل‌ترین‌ها، زمان
بندی و دادن فرصت به
شرکت‌کنندگانی است که مایل به
صحبت کردن هستند. داوطلب دیگر،
یافته‌های شرکت‌کنندگان را روی
یک صفحه کاغذ بزرگ یا تخته
سیاه به صورتی که قابل خواندن
برای همه باشد می‌نویسد.

1- يك داوطلب، كلمه **ترويج** را در مركز صفحه كاغذ يا تخته سياه مي‌نويسد.

2- شركت‌كنندگان دقايقى کوتاه در مورد پيكارهاى ترويجى اى كه مي‌شناسند تعمق مي‌كنند.

3- شركت‌كنندگان به نوبت كلمات، عبارات يا مفاهيم مرتبط با **ترويج** را نام مي‌برند و داوطلب آنها را يادداشت مي‌كند.

4- پس از اينكه گروه فهرستى قابل توجه تهيه كرد، شركت‌كنندگان پرسش‌هاي زير يا پاره اى از آن ها را بررسي مي‌كنند:

- انواع مختلف فعاليتهاي ترويجى کدامند؟ برخي از تغييرات اجتماعي، سياسي، اقتصادي، فرهنگي يا حقوقي موردنظر پيكارهاى ترويجى چيست؟
- هدف اين پيكارهاى معطوف به کدام يك از انواع نابرابرى قدرت است؟

- آیا توانمندسازی شهروندان همواره هدف فعالیت‌های ترویجی یا حاصل آن است؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را توضیح دهید.
- آیا افزایش آگاهی همواره هدف فعالیت‌های ترویجی یا حاصل آن است؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را توضیح دهید.
- آیا تغییر سیاست همواره هدف فعالیت‌های حمایتی یا حاصل آن است؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را توضیح دهید.
- دیگر اهداف گسترده فعالیت‌های ترویجی کدامند؟
- معمولاً چه کسانی از مخاطبان فعالیت‌های ترویجی هستند؟
- چه کسانی از فعالیت‌های ترویجی بهره‌مند می‌شوند؟
- چه کسانی در اثر فعالیت‌های ترویجی قدرتمند می‌شوند؟
- کدام یک از اصول اخلاقی و ارزش‌ها را با واژه ترویج مرتبط می‌دانید؟
- برای توضیح واژه ترویج (advocacy) از چه واژه‌هایی در زبان محلی خود استفاده می‌کنید؟ آیا مشکلی در ترجمه این واژه

به دیگر زبانها وجود دارد؟ (به عنوان مثال، "advocate" در بسیاری از زبانها به معنای "وکیل دادگستری" است).

5- براساس این مباحثه، شرکتکنندگان تلاش میکنند به تعریفی کارآمد از ترویج دست یابند که مورد توافق همگان باشد. داوطلب این تعریف را روی کاغذ یا تخته سیاه مینویسد.

تمرین 2: اجرای

اهداف:

- مباحثه در خصوص افراد شرکت‌کننده در فعالیت ترویجی
- بررسی و تحلیل نحوه شرکت در فعالیت ترویجی کارآمد

زمان: 30 دقیقه

وسایل موردنیاز: یک صفحه کاغذ بزرگ یا تخته سیاه، ماژیک یا گچ

یک تسهیلگر داوطلب از گروه، جریان بحث را هدایت می‌کند. این تسهیلگر مسئول کمک به گروه در اجرای دستورعمل‌ترین‌ها، زمان بندی و دادن فرصت به شرکت‌کنندگانی است که مایل به صحبت کردن هستند. داوطلب دیگر، یافته‌های شرکت‌کنندگان را روی یک صفحه کاغذ بزرگ یا تخته سیاه به صورتی که قابل خواندن برای همه باشد می‌نویسد.

1- تعریف گروه از کلمه ترویج در تمرین قبل را به یاد آورید.

2- شرکت‌کنندگان به بحث و تبادل نظر در مورد افراد شرکت‌کننده و نحوه شرکت مؤثر آنها در فعالیتهای ترویجی می‌پردازند. يك داوطلب پاسخ‌های شرکت‌کنندگان را یادداشت می‌کند.

3- گروه می‌تواند به پرسش‌های زیر نیز پاسخ دهد:

- چه کسانی فعالیت ترویجی را آغاز می‌کنند؟
- چه کسانی فعالیت ترویجی را اجرا می‌کنند؟
- آیا فعالیتهای ترویجی حول محور مسائل عمده مبتکران، اجراکنندگان و یا منتفع شوندگان این فعالیت‌ها می‌چرخد؟ آیا تفاوتی میان اینها وجود دارد؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را شرح دهید.
- ترویج از چه نوع فعالیت‌هایی تشکیل شده است؟
- چالش‌های موجود در راه فعالیت‌های ترویجی کدامند؟
- داشتن بینشی مشترك چگونه می‌تواند بر اثربخشی فعالیت‌های ترویجی بیفزاید؟

- داشتن نگرشی حقوق محور از ترویج چگونه می‌تواند بر کارآئی آن بیفزاید؟
- فوائد گنجاندن دیدگاه‌های متفاوت در فعالیتهای ترویجی چیست؟
- برخی از موانع موجود در راه شرکت گروه‌های مختلف در فعالیتهای ترویجی (مثل افرادی با جنسیت، سن، نژاد، طبقه، مذهب، حرفه یا توانایی متفاوت) کدامند؟ چگونه می‌توان بر این موانع غلبه کرد؟
- کمک‌های زیر چگونه می‌تواند کارآیی فعالیتهای ترویجی را افزون کند؟
- روندهای تصمیم‌گیری مشارکتی
- رهبران پای‌بند به اصول اخلاقی
- ارتباط برقرارکنندگان ماهر
- ائتلاف یا مشارکت

تمرین 3: مؤلفه های يك

اهداف:

- شناسایی و تحلیل مؤلفه های يك برنامه ترویجی
- آگاهی یافتن از نمونه های راهبردها و فعالیت های ترویجی

زمان: 120 دقیقه

وسایل موردنیاز: فیلم ویدیویی
"گسترش پیکارهای ترویجی کارآمد"
يك دستگاه ویدئو و تلویزیون،
يك صفحه کاغذ بزرگ یا تخته
سیاه، ماژیک یا گچ

يك تسهیلگر داوطلب از گروه،
جریان بحث را هدایت می‌کند. این
تسهیلگر مسئول کمک به گروه در
اجرای دستورعمل‌ترین ها، زمان
بندی و دادن فرصت به
شرکت‌کنندگانی است که مایل به
صحبت کردن هستند. داوطلب دیگر،
یافته های شرکت کنندگان را روی
يك صفحه کاغذ بزرگ یا تخته
سیاه به صورتی که قابل خواندن
برای همه باشد می‌نویسد.

1- يك داوطلب، مؤلفه‌هاي يك
برنامه ترويجی را بالاي صفحه
كاغذ يا تخته سياه مي‌نويسد.

2- شركت‌كنندگان به نوبت
مؤلفه‌هاي يك برنامه ترويجی را
تعيين مي‌كنند و يك داوطلب اين
اطلاعات را روي كاغذ يا تخته
سياه يادداشت مي‌كند.

3- ضمن بخاطر داشتن اين مباحثه،
فيلم ويديوي "گسترش پيكارهای
ترويجی کارآمد" را تماشا كنيد
كه در آن چهار نفر از فعالان زن
راهبردهاي ترويجی مورد استفاده
در پيكار برای دفاع از حقوق
زنان در كشورهایشان را ارائه
مي‌دهند.³

³- هر چند كه نمونه‌هاي پيكار هاي
ترويجی در فيلم ويديوي "گسترش
پيكارهای ترويجی کارآمد" درباره
تدوين قوانين جديد، اصلاح قوانين موجود
يا تأکید بر اجراي قوانين است
،فعاليتهاي ترويجی به بسياری از
انواع ديگر مشكلات و مسائل مثل
نگرشهای مردسالارانه، عرف های فرهنگی
يا سياستهای نهادينه نيز می پردازد.

- زایننا انوار پیکار برای تدوین يك ماده قانوني که خشونت خانوادگي در مالزي را تبدیل به جرم فدرال مي‌کند، شرح مي‌دهد.
- امینه لمیرینی در مورد تلاش‌های خود برای اصلاح قانون جزا و کار در مراکش به منظور حمایت از زنان در برابر مزاحمت‌های جنسي در محیط کار سخن مي‌گوید.
- سهیر آزوننی به شرح تلاش‌های زنان فلسطیني برای لغو مقرراتي می‌پردازد که کسب مجوز کتبی از قیم مرد را پیش از تقاضای گذرنامه ضروري مي‌داند.
- عصماخدر به بحث در مورد پیکاری می‌پردازد که خواهان مجازات‌های سنگین‌تری برای مرتکبان قتل‌های حیثیتی در اردن است.⁴

⁴ - سناریوهای مورد پژوهش و تمرین‌ها در مورد این چهار پیکار در کتاب *آموزه‌های رمیزی برای زنان* وجود دارند. برای تمرین‌های مربوط به پیکار مالزی به بخش یازدهم کتاب تحت عنوان "چگونه در مسئولیت‌ها و دستاوردها با یکدیگر شریک شویم؟" (صص 143-135) برای پیکار فلسطینی‌ها به سناریوی جایگزین پنجم: "اعمال نفوذ زنان فلسطینی برای نیل به

- 4- سپس يك داوطلب اطلاعات زير -
 شرح مؤلفه هاي اصلي يك برنامه
 ترويجي - دا كه برگرفته از آن

مؤلفه هاي يك برنامه ترويجي

- الف- تعيين مأموريت
 ب- ايجاد ائتلاف
 پ- دستيابي به يك بينش
 مشترك
 ت- تنظيم و اجراي اين
 راهكارها:
- راهبرد حقوقي
 - راهبرد تحقيقي
 - راهبرد سياسي
 - راهبرد مذاكره
 - راهبرد رسانه اي
- ث- تجديد نظر در مورد
 راهبردها
 ج- ارزيابي موفقيت نتايج
 کوتاه مدت
 چ- ارزيابي پيشرفت تحقق
 بينش بلندمدت

مراجعه كنيد.

از فیلم ویدیویی "در جست و جوی حق
انتخاب: گسترش پیکارهای ترویجی
کارآمد"، 2003، بتزدا، مریلند،
سازمان بین‌المللی آموزش و همکاری زنان

- 5- پس از تماشای فیلم ویدیویی،
گروه به بحث و تبادل نظر در خصوص
پرسش‌های زیر می‌پردازد:
- غیر از مؤلفه‌های تعیین شده در
تمرین قبل از چه مؤلفه دیگری
در چهار پیکار تصویر شده در
فیلم ویدیویی استفاده می‌کنید؟
 - آیا یک پیکار به تمام
مؤلفه‌های برنامه ترویجی که
پیش از این عنوان شد نیاز

دارد؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را توضیح دهید.

6- شرکت‌کنندگان به گروه های کوچک تقسیم می‌شوند. هر گروه با استفاده از آن چهار پیکار:

- به بررسی گسترده يك يا چند مؤلفه‌يك برنامه ترویجی که در فیلم ویدیویی شرح داده شد، می‌پردازد،
- نحوه اجرای آن مؤلفه‌ها را مورد بحث قرار می‌دهد،
- خلاصه‌اي از بحث های گروه را آماده می‌کند.

7- سخنگویی از هر گروه خلاصه‌اي از بحث های خود را به کل گروه ارائه می‌دهد. این خلاصه نکته هایی را برجسته می کند که باعث اختلاف عقیده یا بحث بیشتر شده است.

8- شرکت‌کنندگان در هر گروه به برخی از پرسش ها یا تمام آنها پاسخ می‌دهند:

الف- شناسایی رسالت:

در فیلم ویدیویی، عصما خدر
 رویارویی خود با زنی را شرح
 می‌دهد که به سبب اینکه شوهرش
 دختر مجرد خود را مورد تجاوز قرار
 داده، آبهستن کرده و به قتل
 رسانده اما فقط به شش ماه حبس
 محکوم شده بود، بسیار آشفته و
 مشوش است. خدر می‌گوید: "علت
 محکومیت کوتاه مدت شوهر این بود
 که طبق رسوم و ارزش‌های سنتی،
 آبهستنی دختر قبل از ازدواج باعث
 بی‌حرمتی خانواده می‌شود و
 بنابراین مرد مجاز است که با
 ارتکاب این جنایت آبروی
 خانواده خود را احیاء کند."
 زایننا انوار از مأموریت پیکار
 خودشان چنین می‌گوید: "در مالزی
 قانونی علیه خشونت خانوادگی
 وجود نداشت. به همین دلیل، زنها
 برای این که مورد ضرب و شتم
 مردها قرار نگیرند با یک مانع
 بزرگ روبرو بودند. . . بنابراین
 تصمیم گرفتیم پیکاری برای
 تصویب قانونی به راه اندازیم که
 خشونت خانوادگی را در مالزی
 جرم بشمارد." امینه لم‌رینی
 می‌گوید که یک روز کارگران زن
 کارخانه نساجی به انجمن وی
 آمدند و گفتند که 210 نفر از

آنان اعتصاب کرده اند، " نه به دلیل کمی دستمزد یا مسائلي از این دست، بلکه به این دلیل که مورد مزاحمت‌های جنسي رئیسشان قرار گرفته بودند".

سهر آزوني ضمن توضیح رسالت پیکار زنان در فلسطین می‌گوید: "همیشه به ما زنها گفته شده بود که برای گرفتن گذرنامه باید از قیممان مجوز کتبی بگیریم. این الزام واقعا تکان دهنده بود"

- چه کسی تعیین می‌کند که در یک پیکار ترویجی به کدام یک از موضوع های مطرح شده به عنوان مشکل پرداخته شود؟
- چه کسانی مستقیماً از مشکل موردنظر متأثر می‌شوند؟

- چه کسانی از جمله کسانی که صدمه ندیده‌اند- بیش از همه برای حل مشکل اهمیت قائل می‌شوند؟
- منافع چه کسانی از طریق پیکار بیشتر تأمین خواهد شد؟
- آیا برای یک پیکار ترویجی ارائه راه حل سیاسی اهمیت دارد؟ پاسخ چه مثبت باشد و چه منفی، آن را توضیح دهید.
- شناسایی رسالت پیکار از چه راه‌هایی می‌تواند به برنامه‌ریزی برای تحقق اهداف کوتاه‌مدت، اهداف راهبردی و فعالیت‌های لازم برای دستیابی به هر یک از اهداف یک پیکار ترویجی کمک کند؟

ب- ایجاد ائتلاف:

1- در اهمیت ائتلاف

به گفته خدر، در یک پیکار ترویجی " کار کردن با آدم هائی که روحیه همکاری با یکدیگر داشته باشند مهم تر از داشتن عده ای قهرمان است." انوار ضمن موافقت با او می‌گوید که اگر می‌خواهید تغییری در جامعه

ایجاد کنید "باید هم مقامات
 دولتی را متقاعد کنید و هم
 مردم را که این امر خواست تعداد
 بی شماری از مردم است. تنها راه
 ممکن در اینجا ایجاد ائتلاف است:
 کار کردن با یکدیگر برای حمایت
 از آرمان مشترک. " انوار همچنین
 می گوید " استفاده از قدرت باید
 به صورت فراگیر، مشورتی و نوع
 دوستانه صورت گیرد چون اگر
 قصدمان تغییر اساسی در جامعه
 باشد نمی توانیم به صورتی
 انحصارطلبانه و بدون همکاری یک
 طیف بزرگ از گروه های گوناگون
 اجتماعی با عقاید مختلف به
 مقصود برسیم. " آزونی اضافه
 می کند: "باید پشتکار داشته
 باشیم، از یکدیگر پشتیبانی
 کنیم، با همدیگر کار کنیم و یک
 راهبرد بلند مدت داشته باشیم و
 هر چه در جامعه رهبران زن بیشتری
 داشته باشیم تحقق آرمان ها و
 اهدافمان برای زنان آسانتر
 خواهد شد. " به اعتقاد
 آزونی: "رهبری مشترک امکان پذیر
 است، چرا که هر فرد باید بداند
 در تمام زمینه ها توانا نیست. هر
 فرد و هر گروه تواناییهای
 متفاوتی دارند و منطقی است که

به این افراد فرصت دهیم تا
تواناییها، قابلیت‌ها و
مهارت‌های خود را نشان دهند."

2- کارکرد ائتلاف

مهنارز افخمي ميگويد عامل اصلي در ايجاد يك جامعه يادگيرنده "كساني هستند كه عميقاً به يكدیگر احترام ميگذارند و به دركي كامل از اهميت عقايد ديگران، اهميت مشاركت و همكاري رسیده اند. كار دستجمعی به ما امکان میدهد با تجربه های تاریخی و فرهنگی یكدیگر و با اسطوره ها و چالش هایی كه در زندگی دیگران وجود دارد آشنا شویم و از راه حل هایی كه آن ها انتخاب کرده اند بیاموزیم.."

3- عضویت در ائتلاف.

در اردن، فعالترین افراد در ائتلاف های مختلف برای مبارزه علیه قتل های حیثیتی یا در رسانه ها اشتغال داشتند یا دارای حرفه های حقوقی بودند زیرا به اقتضای شغل خود قادر به مستند کردن خبرها در ارتباط با قربانیان، خانواده هایشان و مجرمان هستند. خدر میگوید: "وکلای عضو این ائتلاف هم، با حضور در دادرسی های این گونه جنایت ها، به تشریح بی عدالتی های ناشی از این قانون پرداختند." طبق گفته

لمريني" اولین متحد ما اتحادیه
 کارگري مراکش بود که زنها هم
 درش عضو بودن. ما با همکاري اين
 اتحادیه و کارگران عضوش دست به
 یک مبارزه جدی زدیم."
 انوار توضیح می‌دهد که گروه
 ترویجی وي -گروه عملیات مشترك در
 زمینه خشونت علیه زنان-
 گروههاي مختلفي را به عمد گرد
 هم آورد که به مقامات دولتی
 نشان دهد درخواست تدوین قانون
 خشونت خانوادگي تنها از سوي يك
 گروه كوچك نبوده است. او
 می‌گوید هدف این بود که " به
 مقامات دولتی نشان بدهیم که
 درخواست تدوین قانونی علیه
 خشونت خانوادگي درخواست يك
 گروه بخصوص یا تعداد کمی از
 مردم نیست بلکه يك ائتلاف بزرگ
 از گروههاي مختلف -گروههاي
 زنان، وکلای دادگستری، اتحادیه‌هاي
 کارگري و دانشگاهیان- خواستار
 چنین قانونی است. می‌خواستیم
 ثابت کنیم که بخش‌های مختلف
 جامعه مایل به تصویب چنین
 قانونی هستند."
 آزوني در مورد پیکار فلسطین
 می‌گوید که " اعضاي گروه ائتلافی
 ما، فعالان زن از گروههاي مختلف

سیاسی با گرایشهای متفاوت بودند و همچنین زنان متخصصی که گمان میکردند وقت آن است که برای جامعه و فرهنگی کار کنند که هیچ تبعیضی از نظر نژاد، مذهب یا تبار قومی در آن دیده نمیشود." این زنان بر این تصور بودند که سالها برای آزادی وطن خود کار کرده‌اند و اکنون وقت آن رسیده که برای برابری اجتماعی در جامعه خود کار کنند. برخی از امتیازات کار کردن در یک ائتلاف چیست؟

- برخی از کاستی‌های یک ائتلاف چیست؟
- چگونه گنجاندن مبتکران و سودبرندگان در یک ائتلاف به افزایش کارآیی آن کمک خواهد کرد؟
- گنجاندن آراء گوناگون و گروه‌های هرچه بیشتر به چه صورت میتواند یک ائتلاف را مستحکم‌تر کند؟ چگونه میتواند آن را تضعیف کند؟
- موانع موجود در راه گنجاندن آراء گوناگون کدامند؟ چگونه میتواند بر آنها غلبه کرد؟

- يك ائتلاف چگونه مي‌تواند از تواناييها و مهارت‌هاي اعضاي خود بهره ببرد؟
- متخصصان، در صورت امکان، چه نقشي در يك ائتلاف ايفا مي‌کنند؟
- ائتلافها را چگونه مي‌توان بنیان نهاد و در مسیر فعاليتی انداخت که هر يك از اعضاي آن احساس کنند در آن سهم و در سرنوشتش شریک اند؟
- کدام يك از روندهاي تصميم‌گيري مي‌تواند به تقويت يك ائتلاف كمك كند؟ آیا اعضاي ائتلاف بايستي در تصميم‌گيري‌هاي مشترك شركت كنند يا تنها تصميم‌هاي ديگران را به اجرا درآورند؟ آیا برخي از اعضاي ائتلاف بايستي خود دست به اقداماتي بزنند و منابعي را براي اجراي فعاليتهاي خود بسيج كنند؟ دليل آن را توضيح دهيد.
- اعضاي يك ائتلاف چگونه مي‌توانند ضمن دستيابي به اهداف فردي بخشی از مسئوليتها را نیز بر عهده گیرند؟
- چگونه مي‌توان براي خدمات و

كمك‌هاي هر يك از اعضاي ائتلاف ارزش قائل شد و به آن احترام گذاشت؟ اعضاي ائتلاف به منظور تقويت فعاليت هاي ترويجي از چه راه‌هاي ديگري مي‌توانند روابط متقابل خود را بهبود بخشند؟

- کدام يك از شيوه‌هاي ارتباطي مي‌تواند ميزان اختلاف در يك ائتلاف را به حداقل و همكاري را به حداكثر برسانند؟
- تصورات قالي يا پيش‌داوريها در مورد يكديگر چگونه مي‌تواند مانع اثربخشي يك ائتلاف شود؟ شما چگونه مي‌توانيد بر آنها فائق شويد؟
- آيا احتمال اينكه شيوه‌هاي رهبري مشاركتي و فراگير به تداوم ائتلاف كمك كند بيشتر است؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفي، آن را توضيح دهيد.
- چگونه مي‌توانيد از اطلاعات و فن‌آوري ارتباطي براي تقويت يك ائتلاف استفاده كنيد؟
- آيا کاربرد شيوه‌هاي مشاركتي يا ائتلاف‌ساز داراي كاستي‌هايي است؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، اين كاستي‌ها کدامند؟ با اين

همه آيا سودمند است كه وقت و منابع خود را صرف ترغيب مشاركت، جلب ديگران و ساختن ائتلاف كنيم؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفي، آن را توضيح دهيد.

پ- ايجاد بينش مشترك

در باور امينه لمريني "عنصر اصلي يك پيكار ترويجي اجتماعي بينش است. داشتن يك بينش مناسب از چيزي كه مي‌خواهيم انجام بدهيم و همينطور اعتقاد به اهداف مشخص از لوازم چنين پيكاري است." خدر در فيلم ويديويي مي‌گويد كه "بينش مشترك ما اين بود كه حقوق بشر متعلق به همگان است و تبعيض، خواه در اصول حقوق بشر و خواه در قانون اساسي اردن، نبايد پذيرفته شود." انوار مي‌گويد كه در پيكار مالزي "همه ما به يك بينش مشترك متعهد بوديم: درست نيست كه زنها مورد ضرب و شتم قرار بگيرند. اگرچه هر يك از ماها پيشينه‌ها و اولويت‌هاي سازماني مختلفي داشتيم و مسئله خشونت خانوادگي لزوماً يكي از اين اولويت‌ها

نبود، کوشش همه ما معطوف به يك
بينش مشترك بود."

- آیا يك بينش مي‌تواند به
تعيين حداكثر و حداقل اهداف
يا نتايج قابل قبول يك پيكار
ترويجي كمك كند؟ پاسخ چه مثبت
باشد چه منفي، آن را توضيح
دهيد.
- آیا يك بينش بايد به شكل‌گيري
اهداف معين و سنجش‌پذير يك
پيكار ترويجي كمك كند؟ توضيح
دهيد.
- آیا يك بينش بايد در دوران
يك پيكار تحول يابد؟ عيب و حسن
يك بينش قابل انعطاف و
انطباق‌پذير کدامند؟
- برخي از موانع ايجاد بينش
مشترك ميان گروهها يا افراد
متفاوت يا حتي همفكر کدامند؟
چگونه مي‌توان بر اين موانع
چيره شد؟
- يك بينش مشترك چگونه مي‌تواند
به بسيج گروهها يا افراد
متفاوت كمك كند؟

ت- ارائه و اجراي راهبردها :

1- استفاده از ساختارهای قانون اساسی و حقوق بین الملل

انوار می‌گوید "راهبرد حقوقی ما در پیکار مالزی این بود که خشونت خانوادگی را تبدیل به یک جرم قانونی کنیم. مسئولان اداره امور مذهبی معتقد بودند که خشونت علیه زنان جزء احوال شخصیه است نه یک موضوع کیفری." و بنابراین، رسیدگی به آن در صلاحیت حوزه های مختلف قضائی کشور است. در نتیجه تضمینی وجود نداشت که همه ایالات مالزی خشونت را در قالب قوانین خانواده جرم تلقی کنند. شیوه مهمی که ما انتخاب کردیم این بود که بر جرم بودن این نوع خشونت و به رسمیت شناختنش در قوانین فدرال اصرار کنیم. به عبارت دیگر، قانونی که ما خواستارش بودیم يك قانون منع خشونت خانوادگی بود که شامل همه مردم مالزی بشود."

2- استفاده از مطالعات تحقیقی

در مراکش، کوشندگان پیکار ترویجی برای حمایت از آرمانشان دو بررسی تحقیقی انجام دادند. لمرینی می‌گوید: "اولی این بود

که برای آشنائی بیشتر با روان‌شناسی پدیده خشونت خانوادگی یک بررسی تحقیقاتی را شروع کردیم. دومین بررسی یک پژوهش حقوقی بود برای سنجش قوانین مربوط به مزاحمت‌های جنسی و خشونت علیه زنان در مراکش. "مرحله دوم، برگزاری یک جلسه برای ارائه نتایج بررسی‌های انجام شده بود. از وزرای کار، دادگستری و امور زنان، از بعضی اتحادیه‌ها، سازمان‌های حقوق بشر، و کارشناسان قوانین جزا و امور اجتماعی دعوت کردیم که در این جلسه شرکت کنند. به این ترتیب، هم برای کارمان اعتبار بیشتری به دست آوردیم و هم مطمئن شدیم که با تشکیل چنین جلسه‌ای پیشنهادمان معتبر تلقی میشود."

3- استفاده از راهپیمایی،

تظاهرات و شکوائیه

پی اولین انتخابات قانون‌گذاری در فلسطین، فعالان پیکار تظاهراتی برای ابراز مخالفت خود با مقررات مربوط به گذرنامه برپا کردند. آژونی می‌گوید که این اولین راهپیمایی علیه مقامات فلسطینی بود. "هشت نفر از کاندیداهای رام‌الله به ما پیوستند و حمایت کامل خود را از مسائل زنان ابراز کردند." آژونی همچنین در فیلم ویدیویی شرح می‌دهد که چگونه در این پیکار "اولین کاری که کردیم تهیه یک شکوائیه بود. این شکوائیه در اعتراض به همه آن چیزهایی که برسر زنان می‌آمد تهیه شده بود گرچه لحنی مؤدبانه و مسالمت‌جویانه داشت.

متن این شکوائیه میان تمام سازمان‌های زنانی که در جمع‌آوری امضا کمک می‌کردند توزیع شد. در مرحله آخر، همه امضاهای جمع شده را با فکس برای پرزیدنت عرفات فرستادیم."

4- مذاکره با سیاست‌گذاران و

نمایندگی‌های دولت.

در کمپین مالزی، ائتلافی که
 انوار بنیان گذاشته بود تصمیم
 به مذاکره با تصمیم گیران
 سیاسی گرفت. او می‌گوید: "در
 مورد ارتباط با مقامات دولتی،
 تصمیم گرفتیم پیشقدم شویم چون
 می خواستیم قانونی در باره
 خشونت خانوادگی تدوین شود که
 با معیارها و خواست های ما
 سازگار باشد. به همین دلیل،
 انجمن وکلای زن پیشنویس يك لایحه
 قانونی در این باره را تهیه کرد
 و همین پیش نویس اساس مذاکره ما
 با مقامات دولتی شد که به
 هرحال آماده گفت و گو با ما
 بودند. کمیته ای که دولت برای
 این کار تشکیل داد شامل
 گروههای زنان (گروه ما)، اداره
 امور مذهبی، سازمان بیمه های
 اجتماعی، پلیس و دفتر دادستان
 کل و نهادهای دیگر دولتی بود که
 مسئولیت اجرای این قانون را به
 عهده داشتند. پیشنویسی که ما
 تهیه کرده بودیم پایه این گفت و
 گوها شد." لرینی توضیح می‌دهد
 که در مراکش "پیشنویس يك
 یادداشت شامل مواد الحاقی
 پیشنهادی به قانون کار و قانون
 جزا را نوشتیم. این یادداشت به

امضای 9 انجمن، یعنی 6 انجمن زنان، دو اتحادیه و یک انجمن حقوق بشر، رسید و به همین دلیل اعتبارش هم زیاده‌تر شد. متن این پیشنهاد را برای وزرای دادگستری و کار فرستادیم. قدم بعدی، پیگیری و به سامان رساندن این کار در مجلس بود. در مهمانی شامی که برای نمایندگان مجلس ترتیب دادیم یادداشت‌مان در باره مواد الحاقی را مطرح کردیم. آژونی در باره گفت و گو با مقامات دولتی می‌گوید "قائم مقام وزیر دعوت ما را را قبول کرد و همراه با یک شیخ به دفترمان آمد. در دفتر 40 زن بسیار متنفذ نشسته بودند که سابقه‌ای طولانی از تجربه و تلاش برای آزادی سرزمینشان را داشتند." خدر در خصوص پیکار اردن می‌گوید که پیام آنها به هیئت‌های مسئول تصمیم‌گیری این بود که اردن براساس قانون اساسی و کنوانسیون‌های بین‌المللی در قبال حقوق زنان و حقوق بشر متعهد است. این پیکار تأکید داشت که دولت باید قوانین را اصلاح کند تا اصول ناظر بر حقوق زنان و حقوق بشر را مطابق با

مسئولیت خود مبني بر اجراي آن
تعهدات در قوانین بگنجانند.

5- افزایش آگاهی عموم از طریق رسانه‌ها.

انوار به بحث درباره تلاش‌های
مردم مالزی برای افزایش آگاهی
در باره خشونت خانوادگی از
طریق فعالیت‌های ترویجی و
تبلیغی در فروشگاه‌های بزرگ،
معابر عمومی، تفرجگاه‌ها و
کنسرتها و رویدادهایی می
پردازد که در آن‌ها تصاویر،
اخبار و دیگر مطالب پیرامون
خشونت خانوادگی ارائه می‌شوند.
وی شرح می‌دهد که چگونه این
رویدادها توجه زنان مورد ضرب و
شتم قرار گرفته را جلب می
کردند تا آن‌ها که حاضر می
شدند با مردم و گزارشگران
رسانه‌ها صحبت کنند. "به این
ترتیب، این رسانه‌ها می
توانستند با ارائه داستان زنان
قربانی و با تشریح تأثیر منفی
این خشونت‌ها بر سلامت جسمی و
روانی آنها و فرزندانشان ثابت
کنند که جامعه با مشکلی واقعی
و قابل لمس روبروست و زنان از
کتک خوردن لذت نمی‌برند." در

فلسطين، تلاش برای افزایش آگاهی
از طریق رسانه‌ها شامل نوشتن
مقالات در روزنامه‌ها و شرکت در
مصاحبه‌های رادیویی بود.
کوشندگان این پیکار در
برنامه‌های زنده تلویزیونی نیز
شرکت می‌کردند که در آن‌ها
بینندگان می‌توانستند با تلفن
از مقامات مسئول به عنوان
پاسخگو سؤال کنند. آذونی
می‌گوید "قائم مقام وزیر قرار
بود آن روز در يك برنامه زنده
در تلویزیون حضور داشته باشد و
ما برحسب تصادف در يك صحبت
تلفنی از این خبر مطلع شده بودیم
... از او پرسیدیم که آیا ما
واقعاً بیهوده به هواداری آن‌ها
دست زده ایم یا اینکه دولت
آینده فلسطین مسائل و حقوق زنان
را در نظر خواهد گرفت؟"

- علاوه بر راهکارهای حقوقی، پژوهشی، سیاسی، رسانه‌ای و گفت و گو، در باره سایر شیوه‌های پیکار ترویجی نیز به اندیشه‌گشایی گروهی بپردازید.
- گنجاندن ترکیبی از راهبردها چگونه می‌تواند به کارآیی یک پیکار ترویجی کمک کند؟
- آیا استفاده از فن‌آوری ارتباطی چون رادیو، تلویزیون، پست الکترونیکی و وب سایت باید از راهبردهای انجام پیکار باشد؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی، آن را توضیح دهید.
- رویدادهای روز مانند انتخابات، اجتماعات سیاسی یا تفاسیر و گزارش‌های خبری چگونه می‌توانند فرصتهایی برای پیشبرد پیکار فراهم کنند؟ آیا راهبردهای خاصی که بتواند به افزایش شمار این گونه فرصتها کمک کند وجود دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، این راهبردها کدامند؟
- آیا راهبردهای خاصی که بتواند به کاهش تأثیر تهدیدها یا خطرات احتمالی در یک پیکار کمک کند وجود دارد؟

- آیا روند اجرایی راهبرد باید بازتاب ارزشهای يك ائتلاف باشد؟ پاسخ چه مثبت باشد چه منفی آن را توضیح دهید.

ث- تجدیدنظر در راهبردها:

در طول پیکار در مالزی، پس از آغاز گفت و گو بین گروه ائتلافی و دولت مانعی پدیدار شد. یکی از نمایندگان اداره امور مذهبی ادعا کرد که قانون خشونت خانوادگی در مورد مسلمانان قابل اجرا نیست زیرا در اسلام مرد حق مضروب کردن همسر خود را دارد. به گفته انوار: "بنابراین، لازم بود که با تجدید نظر در راهبردهای قبلی راه حلی برای این مانع تازه پیدا کنیم. در همین مرحله بود که سازمان "خواهران مسلمان" به ما ملحق شد. یکی از کارهایی که انجام دادیم تهیه يك جزوه كوچك با این عنوان بود: "آیا يك مرد مسلمان حق كتک زدن همسرش را دارد؟" مطالب این جزوه با صراحت و روشنی کامل تهیه شده بود. در تهیه اش از سوره‌های قرآن و احادیث پیامبر استفاده کردیم تا نشان بدهیم اسلام در حقیقت به ترویج

ارتباط همدلانه و عادلانه و
برابری بین زن و مرد توجه
دارد."

در پیکار اردن، خدر می‌گوید که
هیچ کس تمایلی نداشت تغییری در
ساختارهای سنتی قدرت کشور
ببیند. آنها از موقعیت موجود
رضایت داشتند و نحوه مواجهه
گروه او با چنین بی اعتنائی
این بود که به وضوح نشان دهد
که قتل‌های حیثیتی خلاف مذهب است
و ربطی به اسلام که مذهب اکثریت
افراد است ندارد. "در ضمن سعی
کردیم ثابت کنیم که این عمل تا
چه اندازه غیرعادلانه است و
اسلام و جامعه نمی‌توانند این
گونه بی عدالتی‌ها را بپذیرند.
علاوه بر این، سعی کردیم نشان
دهیم که حتی براساس قانون اساسی
ما هم این گونه خشونت پذیرفتنی
نیست."

- چه رویدادها یا موقعیت‌هایی
می‌تواند منجر به نیاز به
تجدیدنظر در راهبردها شود؟
- حسن تجدیدنظر در راهبردها
چیست؟
- آیا نیاز به تجدیدنظر در

راهبردها نشانه برنامه‌ریزی
ضعیف در آغاز پیکار است؟ در
صورت منفي بودن پاسخ، علت آن
را توضیح دهید.

ج- سنجش میزان موفقیت:

به گفته خدر، موفقیت پیکار در اردن علیه قتل‌های حیثیتی در چندین سطح قابل سنجش بود. اولین نشان موفقیت این بود که بحث در باره مسئله عمومیت یافت و دیگر ناپسند شمرده نمی شد. خدر در ادامه می‌گوید: " دوم این که زنها برای اولین بار به درخواست کمک از دیگران دست زدند زیرا پی برده بودند که گروه‌هایی در جامعه از آنها و خواستشان حمایت خواهند کرد. نتیجه سوم این بود که مقامات دولتی هم به اصلاح بعضی از قوانین پرداختند که گرچه برای رفع مشکل ما سود چندانی نداشت اما نشان می‌داد که آنها هم تحت فشار قرار گرفته‌اند تا کاری در این موارد انجام بدهند. و بالاخره، نتیجه چهارم این بود که افکار عمومی بیش از پیش به راه پشتیبانی از مبارزه ما افتاد." انوار درباره پیکار ترویجی مالزی برای اجرای قانون فدرال خشونت خانوادگی اظهار می‌کند که پیش از تصویب قانون توسط مجلس در 1994، 9 سال صرف مبارزه و مذاکره با دولت شد. او می‌گوید:

"به این ترتیب، دو سال دیگر هم
 گذشت تا، سرانجام در سال 1996،
 پس از کوشش ها و اعمال نفوذهای
 بسیار، قانون به اجرا گذاشته
 شد. در واقع، ما بودیم که پس
 از 11 سال گفت و گو، مبارزه و
 تلاش برای افزایش آگاهی مردم در
 نهایت موفق شدیم قانون را به
 مرحله اجرا برسانیم. در اولین
 سال های اجرای این قانون، تعداد
 شکایتهای زنان به پلیس در مورد
 خشونت خانوادگی به صورت قابل
 ملاحظه ای زیاد شد." لریخی هم به
 همین شکل پیکار ترویجی در مراکش
 علیه مزاحمت های جنسی در محیط کار
 را شرح می دهد و می گوید این
 اصلاحیه را قوه اجرائیه کشور
 پذیرفته اما باید در مجلس مورد
 بحث قرار گیرد و به تصویب برسد.
 اصلاحیه های پیشنهادی برای قانون
 جزا هنوز مورد موافقت دولت
 قرار نگرفته است اگرچه تا حالا
 وزارت دادگستری مزاحمت های جنسی
 را به عنوان جرم پذیرفته. به
 این ترتیب، قدم بعدی مطرح کردن
 این اصلاحیه ها برای قوه مجریه و
 مجلس است. نکته جالب این که
 تغییرهای پیشنهادی در باره هر
 دو قانون شامل اصلاحیه های

پیشنهادي ما هم هست." با این همه، آزوني بر این باور است که قدرداني از حامیان هر پیکار ترویجی، صرفنظر از پیروزي آشکار آن، حائز اهمیت است." در عرصه روابط عمومی و برای گسترش نفوذ بهتر آن است که همیشه از کسانی که به شما یاری کرده اند تشکر کنید چون دوباره به آنها احتیاج پیدا خواهید کرد. دشمن تراشي عاقلانه نیست. اولویت باید برقراري روابط دوستانه با مردم باشد و نشان دادن این که هدف ما برنده شدن همه است و نه برنده شدن ما و بازنده شدن بقیه. به عبارت دیگر، در جامعه‌اي که حقوق زنها هم از جانب مردان و هم از جانب زنان پذیرفته شود همه برنده اند و بازنده‌اي وجود ندارد."

- محاسن تعیین نشانه‌هاي کمي و کیفي، معیارها یا سنجه‌هايي براي ارزیابي نتایج یا موفقیت‌هاي کوتاه مدت کدامند؟
- نقایص تعیین نشانه‌هاي کمي و کیفي، معیارها یا سنجه‌هايي براي ارزیابي نتایج یا موفقیت‌هاي کوتاه مدت کدامند؟

- ارزیابی تأثیر يك برنامه ترویجی چگونه به پیشرفت برنامه ریزی پیکارهای آینده کمک خواهد کرد؟
- چرا تحسین دستاوردهای فردی و سازمانی يك پیکار اهمیت دارد؟
- حفظ متانت و آرامش چگونه میتواند در حل و فصل مشکلات احتمالی طی يك پیکار یا آماده سازی زمینه ای برای پیکارهای کارآمدتر در آینده مؤثر باشد؟

ج- ارزیابی پیشرفت:

در فیلم ویدیویی، خدر درباره آینده پیکار ترویجی در اردن می گوید: " ما در وهله اول امیدواریم که قوانین تبعیض آمیز، بویژه ماده 98، را که احتیاج به تغییر دارند به شیوه ای مناسب اصلاح کنیم و حداقل محکومیت مجرمان به ارتکاب جنایت های حیثیتی را، چه مرد و چه زن، از يك تا شش سال حبس دست کم به پنج تا هفت سال حبس افزایش بدهیم. دوم اینکه، امیدواریم برای بازماندگان و قربانیان احتمالی این جنایات خدماتی از قبیل پناهگاه، حمایت های حقوقی،

اجتماعي و رواني، آموزش‌هاي حرفه‌اي و فرصت‌هايي براي يك زندگي تازه فراهم كنيم." به اعتقاد او با چنين تحولاتی است که جامعه درباره دختران و زنانی که تحت نظارت سخت پدرسالارانه زندگي مي‌کنند، داوری خود را تغيير خواهد داد. انوار مي‌گويد که: "پس ازگذشتن حدود ده سال از تصويب اين قانون، ما مشغول تلاش برای وارد کردن اصلاحاتی در بعضی از مواد آن هستيم زیرا متوجه شده ايم که صرف تصويب يك قانون کافي نيست و بدون تغيير اساسی در نگرش و ذهنيت مردم هيچ قانونی نمی تواند منشاء اثر زیادی در جامعه شود." لمريني ضمن اظهارنظر در خصوص پيشرفت پيكار ترويجی در مراکش مي‌گويد که "امروز، پس از هفت سال کار هنوز تمام نشده است و مجلس هنوز جريان تصويب دو اصلاحيه به قانون قديمی را تمام نکرده. اما ما معتقديم که آگاهی گسترده‌تر مردم نسبت به مسائل مربوط به مزاحمت‌هاي جنسي را به خودی خود بايد يك پيروزي مهم بشمریم." لحن آزوني محتاطانه‌تر است و می گوید بایستی بسیار شکیبا باشیم

و به همه چیز به صورت يك روند
 بنگریم. در سال های اول گمان
 می‌کردیم که باید همه چیز را به
 سرعت زیر و رو کنیم و به محض
 اینکه دولت فلسطین قدرت را در
 دست می‌گیرد واقعاً از حقوقی
 یکسان برخوردار شویم، اما طی
 سالها آموختیم که این چیزها يك
 شبه رخ نمی‌دهند. به اعتقاد او "
 اهمیت این مبارزه در این بود که
 افراد شرکت‌کننده نسبت به آن
 احساس تعلق و مالکیت می‌کردند.
 هر زن و مردی مردها هم کم‌کم
 می‌کردند- احساس می‌کرد که هم
 هدف و هم دست‌آورد متعلق به
 اوست و بنابراین وظیفه دارد در
 مقابل يك قانون تبعیض‌آمیز
 مقاومت کند. وقتی موفق شدیم همه
 احساس می‌کردند در این موفقیت
 سهمی داشته اند و تا به امروز
 هم میگویند که ما همه با هم این
 کار را انجام دادیم."

- آیا روند انجام يك پیکار
 ترویجی تک بعدی است؟ آیا
 دستیابی به اهداف سریع سیاسی
 يك پیکار به معنای خاتمه آن
 است؟
- مزایای رشد برنامه‌ریزی يك

پیکار ترویجی، که شامل
تجدیدنظر درباره اهداف و
راهبردها و ارزیابی مجدد آنها
ضمن حفظ بینش بلندمدت يك
پیکار ترویجی باشد، چیست؟

• آیا ارزیابی پیشرفت يك
پیکار در مسیر تحقق بینش
بلندمدت آن باید شامل بررسی
شیوه ها و ابزارهای مورد
استفاده در پیکار نیز باشد؟
پاسخ چه مثبت باشد چه منفی،
آن را شرح دهید.

• چرا مهم است که افراد
شرکت‌کننده در يك پیکار نسبت
به روند پیشرفت و دستاوردهای
آن احساس تعلق و مالکیت کنند؟
آیا این راهی مناسب برای سنجش
پیشرفت يك پیکار ترویجی است؟

9- فیلم ویدیویی "گسترش پیکار
های ترویجی کارآمد" را در گروه
ارزیابی کنید. شرکت‌کنندگان
پرسش‌های زیر را نیز بررسی
کنند:

- آیا این فیلم ویدیویی به شما
کمک کرد که درکی بهتر از گام‌های
مختلف برنامه‌ریزی و اجرای یک
پیکار ترویجی کارآمد بدست
آورید؟
- آیا این فیلم ویدیویی به شما
کمک کرد که آشنائی بیشتری با
راهبردهای گوناگون یک پیکار
ترویجی پیدا کنید؟
- ارزنده ترین بخش این فیلم از
نظر شما کدام است؟
- کم‌فایده ترین بخش این فیلم
از نظر شما کدام است؟
- کدام یک از مواد کمک آموزشی
بصری برای شما مفید خواهد بود؟

تمرین 4: ایجاد يك برنامه

هدف:

- ایجاد يك برنامه در زمینه راهبردهای ترویجی کارآمد

زمان: 90 دقیقه

وسایل موردنیاز: هیچ

يك تسهیلگر داوطلب از گروه، جریان بحث را هدایت می‌کند. این تسهیلگر مسئول کمک به گروه در اجرای دستورعمل‌ترین‌ها، زمان بندی و دادن فرصت به شرکت‌کنندگانی است که مایل به صحبت کردن هستند.

1- شرکت‌کنندگان به گروه‌های سه یا چهار نفره تقسیم می‌شوند و می‌کوشند تا برنامه ای ترویجی برای تحقق يك آرمان خاص اجتماعی محلی، ملی یا جهانی را، که بیانگر بینش⁵ و ارزشهای مشترك آنان باشد، طراحی کنند.

⁵- برای يك فعالیت گروهی در خصوص ایجاد يك بینش مشترك به بخش هفتم: "چگونه

2- این گروه‌ها به منظور طراحی چنین برنامه ای پرسش‌های زیر یا برخی از آن‌ها را بررسی می‌کنند:

الف - شناسایی رسالت

- تغییرات اجتماعی بلند مدت مورد علاقه شما کدامند؟
- چه کسانی از این تغییرات متأثر می‌شوند؟ چگونه؟
- شما در صورت لزوم در پی چه تغییراتی در روند تصمیم‌گیری یا ساختارهای قدرت هستید؟
- نتایج یا راه‌حلهای کوتاه مدت موردنظر شما کدامند؟
- 3 تا 5 هدفی را که در دستیابی به نتایج یا راه‌حلهای کوتاه مدت به شما کمک خواهد کرد نام ببرید.
- تأثیر مورد انتظار برنامه شما چیست؟

می‌توان به مفاهیم مشترک دست یافت؟" در کتاب *آموزه‌های رهبری برای زنان* مراجعه کنید.

ب- ایجاد ائتلاف

- کارهای مختلفی که باید برای تحقق اهدافتان انجام دهید کدامند؟ چه کسانی باید این کارها را انجام دهند؟
- شبکه‌ها و متحدان شما در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای یا جهانی چه کسانی هستند؟ چه کسانی می‌توانند در کسب اهداف ترویجی از شما به گونه‌ای مؤثر حمایت کنند؟
- مخالفان احتمالی شما چه کسانی هستند؟ چگونه می‌توانید آنها را ترغیب به حمایت از خود کنید یا بر موانعی که آنها ممکن است پدید آورند چیره شوید؟
- "متخصصانی" که می‌توانند در بهبود کارآیی فعالیت‌های ترویجی شما مؤثر باشند چه کسانی هستند؟
- چگونه می‌توانید در اعضای ائتلاف خود احساس مشارکت، مالکیت و داشتن سهم در حاصل کار را بوجود آورید؟
- اعضای ائتلاف چه نقشی ایفا خواهند کرد؟ آیا آنها صرفاً مورد مشاوره قرار خواهند گرفت یا مشارکت فعالانه خواهند

داشت؟ آیا آنها گیرندگان اطلاعات خواهند بود یا مشترکاً در روند تصمیم‌گیری نقش ایفا خواهند کرد؟

- برای به حداقل رساندن اختلافات و بالا بردن میزان همکاری در ائتلاف کدام یک از روشهای تصمیم‌گیری و برقراری ارتباط را به کار خواهیم برد؟
- آیا روندهای تصمیم‌گیری شفاف و پاسخگو هستند؟

اجداد بینش مشترک

- آیا می‌توانید بینش خود را ظرف 3 دقیقه یا کمتر برای هر نوع مخاطبی بیان کنید؟
- اهداف معینی که به تحقق این بینش کمک خواهد کرد کدامند؟
- آیا اهداف شما با توجه به منابعی که در دسترس دارید واقع‌گرایانه هستند؟
- اهداف غیر قابل تقلیل شما یا آنچه که به هیچ وجه نمی‌توانید بپذیرید کدامند؟
- آیا این اهداف به شما در تعیین راهبردهایی خاص برای فعالیت‌هایتان کمک خواهد کرد؟

- آیا جدول زمانی خاصی برای تحقق اهدافتان مدنظر دارید؟
- آیا اعضای ائتلاف در شکل‌گیری بیشتر این بینش شرکت خواهند داشت؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، چگونه این کار را انجام خواهند داد؟

ت- ایجاد و اجرای راهبردها

- برای اجرای راه‌حل پیشنهادی خود - در دولت، شرکتها، جامعه مدنی، اجتماع، خانواده و یا افراد - نیاز به چه کسانی دارید؟
- برای دسترسی به این گروهها یا افراد از چه راهبردهایی می‌توانید استفاده کنید؟
- آیا ترکیب راهبردهایی که مایلید بکار برید نشانگر استفاده بهینه شما از نقاط قدرت ائتلاف شماست؟
- آیا این راهبردها به شما در کسب هدفتان طبق جدول زمانی کمک خواهد کرد؟
- آیا راهبردهای شما به منابع انسانی، مالی، مادی یا به منابعی از نوع دیگر نیاز دارد؟ در صورت مثبت بودن

- پاسخ، چگونه این منابع را
 بسیج یا تأمین خواهید کرد؟

 - چگونه از فن‌آوری‌های
 ارتباطات مثل رادیو،
 تلویزیون، پست الکترونیکی یا
 وب سایت- برای گسترش فعالیتهای
 ترویجی خود استفاده خواهید
 کرد؟
 - کدام يك از رویدادهای روز
 مانند انتخابات، میتینگ‌های
 سیاسی یا گزارش‌های خبری
 فرصتهایی برای پیکار شما فراهم
 خواهند کرد؟ چه راهبردهایی به
 شما كمك خواهد کرد که از این
 فرصتها حداکثر بهره را ببرید؟
 - آیا پیکار شما واکنشی منفی
 بر خواهد انگيخت؟ در صورت
 مثبت بودن پاسخ، از چه
 راهبردهایی برای به حداقل
 رساندن این واکنش استفاده
 خواهید کرد؟
 - دیگر تهدیدها یا خطرات
 احتمالی برای پیکار شما کدامند؟
 برای کاهش تأثیر این تهدیدها چه
 عواملی را میتوانید به راهبرد
 خود بیفزائید؟

ث- تجدیدنظر در راهبردها

- آیا در جدول زمانی شما فرصت رویارویی با موانع ناگهانی نیز در نظر گرفته شده است؟
آیا برنامه شما انعطافپذیر و انطباقپذیر است؟
- چه منابعی به شما کمک خواهد کرد که در صورت لزوم در راهبردهای خود تجدیدنظر کنید؟

ج- ارزیابی موفقیت

- چگونه تشخیص می‌دهید که در کار خود موفق بوده‌اید؟ 3 تا 5 نشانه، معیار و ملاک کیفی و کمی که برای ارزیابی تأثیر کوتاه و بلندمدت پیکار خود استفاده خواهید کرد کدامند؟
- چگونه دستاوردهای خود را ارزیابی خواهید کرد؟

چ - ارزیابی پیشرفت

- در کدام یک از مراحل پیکار پیشرفت خود را ارزیابی خواهید کرد تا از تحقق اهداف و اولویتهای خود اطمینان حاصل کنید؟
- از چه معیارهایی برای ارزیابی میزان پیشرفت خود در راه نیل به اهداف پیکار استفاده خواهید کرد؟
- از چه معیارهایی برای ارزیابی روند تحقق اهداف خود استفاده خواهید کرد؟

3- کل گروه برای بحث و تبادل نظر در مورد روند ایجاد یک برنامه ترویجی گرد هم می‌آیند.

- شرکت‌کنندگان می‌توانند پرسش‌های زیر را نیز بررسی کنند:
- مشکل‌ترین بخش ایجاد يك برنامه ترویجی مشترك چه بود؟
 - آیا با حوادث غیرمترقبه‌ای نیز مواجه شدید؟
 - روند تصمیم‌گیری گروه چه بود؟
 - آیا با نمونه‌هایی روبرو شدید که در آن اعضای گروه از یکدیگر بیاموزند، ایده‌های دیگران را بپذیرند یا عقاید خود را بر مبنای افکار دیگران بنا نهند؟
 - آیا از برنامه نهایی خود راضی هستید؟ چگونه آن را به کار خواهید برد؟

- 4- سخنگویان هر گروه به نوبت برنامه‌های ترویجی خود را به کل گروه عرضه خواهند کرد. شرکت‌کنندگان کارآیی هر برنامه ترویجی را مورد نقد و بررسی قرار می‌دهند. گروه به مباحثه درباره بعضی یا تمام پرسش‌های زیر می‌پردازد:
- آیا برنامه پیکار شیوه‌های رهبری مبتنی بر اصول اخلاقی را در بر دارد؟

- آیا برنامه پیکار از شیوه‌های ارتباط مشارکتی استفاده می‌کند؟
- آیا برنامه پیکار بازتاب اصول یک جامعه یادگیرنده است؟
- آیا این برنامه در مراحل آماده‌سازی و اجرایی گروه‌های مختلف را دربر می‌گیرد؟
- آیا این برنامه از روش‌های اخلاقی برای تحقق اهداف نهایی خود استفاده می‌کند؟
- برای بهبود این برنامه ترویجی چه توصیه‌هایی می‌کنید؟

ارزیابی کتاب راهنما و فیلم ویدیویی

ارزیابی، اساسی‌ترین بخش هر تجربه یادگیری است که طی آن شرکت‌کنندگان فرصت تعمق در آموخته‌های خود و اثربخشی روند یادگیری را خواهند داشت. علاوه بر این، گردانندگان می‌توانند از اطلاعات فراهم آمده در ارزیابی برای اصلاح و بهتر کردن جلسات آینده استفاده کنند.

تمرین 5:

اهداف:

- ارزیابی آموخته‌های شرکت‌کنندگان از کتاب راهنما و فیلم ویدیویی
- ارزیابی روندهای یادگیری مورد استفاده در کتاب راهنما و فیلم ویدیویی

زمان: 30 دقیقه

وسایل موردنیاز: یک صفحه کاغذ بزرگ یا تخته سیاه، ماژیک یا گچ

یک تسهیلگر داوطلب از گروه، جریان بحث را هدایت می‌کند. این تسهیلگر مسئول کمک به گروه در اجرای دستورعمل‌ترین‌ها، زمان بندی و دادن فرصت به شرکت‌کنندگانی است که مایل به صحبت کردن هستند. داوطلب دیگر، یافته‌های شرکت‌کنندگان را روی یک صفحه کاغذ بزرگ یا تخته سیاه به صورتی که قابل خواندن برای همه باشد می‌نویسد.

1- تمام شرکت‌کنندگان نظر خود را در مورد جذابترین بخش‌های کتاب راهنمای گسترش پیکارهای ترویجی کارآمد و فیلم ویدیویی آن بیان می‌کنند و دلائل خود را شرح می‌دهند. يك داوطلب، آراء شرکت‌کنندگان را روي کاغذ یا تخته سیاه یادداشت می‌کند.

2- شرکت‌کنندگان با استفاده از همان روند پرسش قبل، بخش‌هایی از کتاب راهنما و فیلم ویدیویی را که مورد علاقه آنها نبوده است همراه با دلائل خود نام می‌برند. يك داوطلب این آراء را نیز یادداشت می‌کند.

3- سرانجام، شرکت‌کنندگان پرسش‌های زیر را بررسی می‌کنند:

- آیا این کارگاه و درس‌های ارائه شده در کتاب راهنمای گسترش پیکارهای ترویجی کارآمد و فیلم ویدیویی آن انتظارات شما را برآورده کرد؟
- آسانترین جنبه‌های ترویج چه بود؟
- دشوارترین جنبه‌های ترویج چه

بود؟

- آیا گمان می‌کنید که برای برنامه‌ریزی یک پیکار ترویجی یا شرکت در آن در آینده آمادگی بیشتری دارید؟
- آیا مایلید اطلاعات بیشتری در مورد دیگر جنبه‌های ترویج داشته باشید؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، این جنبه‌ها کدامند؟
- آیا گمان می‌کنید به تمرین بیشتری در خصوص برخی از جنبه‌های ترویج نیاز دارید؟
- آیا انتظار دارید از مهارت‌های تازه ترویج در زندگی روزمره خود استفاده کنید؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، چگونه و کجا این کار را انجام خواهید داد؟
- آیا مایلید که در یک پیکار ترویجی در آینده شرکت کنید؟